

Tlačová správa

Luxemburg, 19. septembra 2017

EÚ musí znížiť emisie a prispôbiť sa zmene klímy, varujú audítori

Podľa novej situačnej správy o opatreniach EÚ v oblasti energetiky a zmeny klímy uverejnenej Európskym dvorom audítorov sú pre boj proti zmene klímy zásadne dôležité účinné opatrenia. Audítori uvádzajú, že výroba energie a jej využívanie tvoria 79 % emisií skleníkových plynov v EÚ. Aj v prípade, že sa emisie skleníkových plynov úspešne znížia, bude potrebná adaptácia na zmeny klímy. Do konca tohto storočia sa podnebie Európy výrazne zmení, aj keby sa teplota zvýšila len o 2 °C, ako sa to predpokladá v Parížskej dohode z roku 2015.

Situačná správa poskytuje prehľad opatrení EÚ, zhrnutie hlavnej audítorskej práce vykonanej Európskym dvorom audítorov a národnými kontrolnými inštitúciami a vymedzenie hlavných výziev, od ktorých sa bude v budúcnosti odvíjať legislatívna diskusia a audity.

Audítori hovoria, že energetika a zmena klímy spolu úzko súvisia, pretože pri výrobe energie z fosílnych palív a používaní energie v doprave, priemysle, domácnostiach a poľnohospodárstve vzniká spolu 79 % emisií skleníkových plynov v EÚ. Mnohé z týchto otázok je najlepšie riešiť spoluprácou členských štátov a v programe EÚ zastávajú popredné miesto.

„EÚ musí znížiť emisie skleníkových plynov a prispôbiť sa meniacej sa klíme. Z aktuálnych prognóz vyplýva, že na dosiahnutie cieľov týkajúcich sa zníženia emisií skleníkových plynov na rok 2030 a na rok 2050 treba urobiť väčší pokrok. Správne predvídať a plánovať adaptáciu bude pre EÚ a členské štáty tiež veľkou výzvou, no obmedzí sa tým potreba reagovať na udalosti, keď už bude neskoro, čo by bolo nákladnejšie,“ uviedol Phil Wynn Owen, člen Európskeho dvora audítorov zodpovedný za túto správu.

Audítori uvádzajú, že v oblasti energetiky je dôležitou súčasťou opatrení EÚ vytvorenie vnútorného trhu, ktorý umožní voľný pohyb plynu a elektrickej energie a neobmedzené obchodovanie s nimi na celom území EÚ. Vnútorný trh s energiou má zabezpečiť plnenie cieľov energetickej politiky EÚ týkajúcich sa poskytovania udržateľnej a bezpečnej energie nákladovo účinným spôsobom za dostupné, konkurencieschopné ceny. Napriek významnému pokroku v určitých regiónoch EÚ nebol vnútorný trh s energiami zatiaľ vytvorený.

V súvislosti so zmenou klímy sa väčšina opatrení EÚ zameriava na znižovanie emisií skleníkových plynov. EÚ si stanovila cieľové hodnoty na zníženie emisií skleníkových plynov – do roku 2020 o 20 %

Účelom tejto tlačovej správy je prezentovať hlavné body situačnej správy Európskeho dvora audítorov.

Úplné znenie správy je uverejnené na webovej stránke www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – hovorca

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – tlačový tajomník

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

a do roku 2030 o 40 %. Do roku 2050 plánuje EÚ znížiť emisie skleníkových plynov v EÚ o 80 až 95 % v porovnaní s úrovňami v roku 1990. Prístupy k znižovaniu emisií skleníkových plynov v jednotlivých sektoroch sa líšia. EÚ prostredníctvom systému na obchodovanie s emisiami (EU ETS) stanovila limit celkových emisií z niektorých sektorov dodávok energie, energeticky náročných odvetví a z letov v rámci EHP. Vytvorením trhu pre emisné kvóty stanovila cenu oxidu uhličitého. V iných sektoroch sa uplatňuje prístup, ktorý spočíva v znižovaní emisií pomocou vymedzenia cieľových hodnôt pre každý členský štát.

Audítori konštatujú, že cieľové hodnoty a ciele EÚ týkajúce sa zníženia emisií skleníkových plynov na roky 2030 a 2050 sa nedosiahnu bez značného dodatočného úsilia a prispieť k nim musia všetky odvetvia hospodárstva. Na dosiahnutie cieľových hodnôt na rok 2030 sa úsilie o ročné zníženie emisií bude v nasledujúcom desaťročí musieť zvýšiť o polovicu. Najvýznamnejšia zmena však bude potrebná po roku 2030, keď rýchlosť znižovania emisií bude musieť prekonať historické úrovne troj- až štvornásobne, aby bolo možné dosiahnuť cieľ na rok 2050.

Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy z roku 2013 podnecuje členské štáty k prijímaniu opatrení, tieto opatrenia však nie sú povinné.

Preskúmali sme 269 audítorských správ vypracovaných na úrovni EÚ a členských štátov. Napriek rýchlemu rozvoju obnoviteľných zdrojov energie a celosvetovému poklesu nákladov na ne sa pri auditoch v oblasti energetiky zistila nedostatočná nákladová účinnosť a prekážky pre investovanie. Nákladová účinnosť bola pri auditoch energetickej účinnosti pravidelne identifikovaná ako problém. Pri auditoch týkajúcich sa jadrovej energie sa zaznamenal výrazný nárast nákladov a oneskorenia. Vyplynulo z nich aj to, že prechod na nízkouhlíkové spôsoby dopravy neprebieha v dostatočnej miere. V oblasti adaptácie na zmenu klímy sa audity zameriavali zväčša na povodne. Audítori zistili problémy v oblasti predchádzania povodniam, ochrany pred nimi a reakcie na ne.

V niektorých kľúčových oblastiach, ako je adaptácia na zmenu klímy, súpisy skleníkových plynov EÚ a členských štátov, emisie z cestnej dopravy a emisie z poľnohospodárstva sa audity zatiaľ vykonávali len v obmedzenej miere.

V situačnej správe sa určuje sedem hlavných výziev: riadenie v oblasti energetiky a zmeny klímy, tvorba politiky na základe dôkazov, transformácia energetiky, účinné využívanie výskumu a inovácií, plánovanie a riešenie adaptácie, financovanie a zapojenie občanov EÚ.

Poznámka pre redaktorov

Do roku 2071 až 2100 bude podnebie Európy výrazne odlišné od rokov 1961 až 1990. V porovnaní s predindustriálnym obdobím sa teplota zvýši o 2 °C. Scenár zvýšenia teploty o 2 °C predstavuje celosvetový priemer. Aj keby sa naplnil len tento predpoklad, teploty v určitých regiónoch sa zvýšia o viac než 2 °C. Do roku 2071 až 2100 by sa teploty v zime v niektorých častiach Škandinávie mohli zvýšiť priemerne o 5 až 8 °C v porovnaní s teplotami v rokoch 1961 až 1990. Letné teploty vo väčšine Španielska a v severnej Škandinávii by sa mohli zvýšiť v priemere o 3 až 4 °C. Do roku 2071 až 2100 by sa zimné zrážky v niektorých častiach strednej Európy a v Škandinávii mohli zvýšiť o vyše 25 % v porovnaní s rokmi 1961 až 1990. Úroveň letných zrážok by na väčšine stredozemného pobrežia EÚ mohla klesnúť o vyše 50 %.